

Lévai Ujság

ELSŐ
LÉVAI
PUSKAMŰVES ÉS
LŐSZER SZAKÜZLET

BAROSKA
KÁLNAI U. 3. TEL. 130

GAZDASÁGI, KULTURÁLIS ÉS KRITIKAI HETILAP

II. ÉVFOLYAM, 16. SZÁM

1935 ÁPRILIS 17. SZERDA

ÁRA 80 FILLÉR

Hantos Elemér nyug. államtitkár (Budapest):

A Dunamedence mai problémája

A Dunamedence problémáját mai alakjában a nemzeti eszmének, a nemzeti törekvéseknek a politikában való hatalomrajutása idézte fel. A dunai kérdést pedig állandóan napirenden tartja az a tény, hogy a Duna völgyében, sűrűn lakott területen csomó egymásra utalt nép él olyan körülmények és gazdasági viszonyok között, amelyek egyiküknek igényeit sem elégítik ki teljesen. A probléma megoldását olyan elrendezés hozhatná meg, amely a népességnek legalább fizikai megélhetését, anyagi létminimumát biztosítaná és a durvább politikai ellentéteknek és igazságtalanságoknak kiküszöbölése után a nemzetek versenyét a kulturális és szellemi tere korlátozta.

A dunai probléma alapján politikai természetű. Ha a tervek, amelyek megoldásra eddig napvilágot láttak, mégis a gazdasági oldalról próbálják a kérdést megközelíteni, úgy ez azért van, mert a gazdasági kérdések sokoldalúságuknál fogva alkalmasak mindenféle átmeneti megoldásokra, amelyek szolgálhatnak politikai célokat is, amikor ezek közvetlen módszerekkel meg nem valósíthatók.

Az a belátás, hogy a lejtőre jutott dunavölgyi gazdálkodást az eddig alkalmazott logákkal katasztrofális zuhanásban feltartóztatni nem lehet, az egyre súlyosbodó politikai és gazdasági helyzet a nagyhatalmakat akcióra készítette a Dunamedence újrendezése érdekében és a dunai államok regionális összefogásának tervét helyezte az európai politika homlokterébe. Az eddig napvilágot látott tervek mind abból a helyes megfontolásból indulnak ki, hogy a dunamenti országok szétszaggatott gazdasági egységét elsősorban kereskedelem-politikai eszközökkel kell helyreállítani. Azok a kísérletek, amelyek a dunamenti országok talpraállítását pénzügyi rendszabályokkal (Ausztria, Magyarország, Bulgária, Románia szanalása) próbálták meg, csak a válság ideiglenes enyhülését hozták, nem pedig tartós javulást.

Ha a publicisztikában megjelent számos javaslat mellőzésével csak azokat a terveket vesszük figyelembe, amelyek hivatalos oldalról, politikai tényezők részéről kerültek nyilvánosságra s így hatalmi akaratot képviselnek, úgy azt kell mondanunk, hogy a magyar gazdasági érdekek szempontjából a legkedvezőbb megoldást a békeszerződés tartalmazza, amikor a trianoni szerződés 205. szakaszában a volt monarchia három fő utódállama Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia között preferenciális megegyezést vett tervbe. Ez a megoldás a cseh iparnak is jelentett volna ugyan piacnyereséget, de elsősorban

a magyar mezőgazdaság érdekeit szolgálta volna, mivel nehéz fajsúlyú és részben könnyen romló kiviteli cikkeit számára a természetes piacot a szomszédos államok alkotják. A hármas kombináció jelentőségét mi sem mutatja jobban annál a ténynél, hogy a háboru utáni félig-meddig normális években az Ausztriával és Csehszlovákiával lebonyolított áruforgalmunk, egész árucserénk nagyobbik felét tette ki. A Kassa—Brünn—Linz és Graz városokon áthuzódó vonalat a magyar gazdasági integrálás földrajzi határvonalának neveztem el, mivel ez az a tarifális vonal, amelyen belül az illető országok mesterseges beavatkozása nélkül a magyar föld terményei árban és minőségben versenyen felül állanak. Mászóval a Kassa—Brünn—Linz—Graz vonalig terjedő piacok a magyar agrártermelés természetes körzetei.

Ennek a tervnek ma már csak történelmi jelentősége van, mivel a három állam azt a békeszerződésben megszabott öt éves határidőn belül nem használta ki. Történtek ugyan magyar részről kísérletek a terv feltámasztására, de illetékes cseh tényezők ismételt hangsúlyozták, hogy olyan dunai kombinációba, amelyből Jugoszlávia kimarad, az utóbbival fennálló szerződések értelmében nem bocsátkozhatnak bele. A Kisantant 1933. évi gazdasági paktuma pedig egyenesen tiltalmazza a kötelekéhez tartozó államoknak minden „extra tour“-ját, kereskedelempolitikai közeledését más államhoz a szerződő államok kifejezett hozzájárulása nélkül.

A nemzetközi forgalom fejlesztését és a dunai államok kereskedelem-politikai újjászervezését a következő vezérlő gondolatoknak érvényesülésétől remélhetjük:

1. A dunai államok gazdasági válságának egyik fő oka a hibás kereskedelmi politika, amely a gazdasági erők szabad játékát akadályozza és a gazdasági erő kifejtését természetellenes irányokba tereli. A dunai államok árucseréjének Intenzitása szorosabb kereskedelempolitikai összefogást igényel, mint amint a kétoldalú kereskedelmi szerződések lehetővé tesznek. A kereskedelmi szerződések rendszeréhez való visszatérés a dunai államok területén belül nem felel meg a gazdasági politika követelményeinek.

2. A külkereskedelmi forgalom jelentősége az új határok megszorítása és a kereskedelmi viszonyok változása következtében a dunai államok számára megnőtt, ami által a legtöbb kedvezményes elv jelentőségében is változás állott be. A legtöbb kedvezmény elvének korlátlan érvényesülése egyik fő akadály a olyan tarifális szerződések megkötésének, amelyek a dunai államok szoros gazdasági kapcsolatainak megfelelnek. A legtöbb kedvezmény elvének megszorítása a dunai államok körén belül olyan követelmény, amelynek jogosságát elvitatni nem lehet.

3. A dunai államok kereskedelem-politikai összefogása, egységes gazdasági terület visszaállítása az egykori dunai monarchia kiszélesített területén a legbiztosabb út lenne a középeurópai gazdasági talpraállításához. Ez az összefogás tokozna a dunai államok vásárlóerejét és ezzel a kívül maradó államok gazdaságának is jobb piacot biztosítana.

4. Az összefogás vagy preferenciális vámrendszer vagy vám- és gazdasági szövetség utján valósítható meg. — A dunai államok vámszövetsége más jellegű volna, mint a vámszövetség egyéb államok között, mert a dunai államok gazdasági szövetsége természeti és történelmi közösségen alapul. A dunai államoknak ezzel az összefogásával egyidejűleg gondoskodásnak kellene történnie arról, hogy a kereskedelempolitikai Dunaszövetség ne sértsen a kívül maradt államok érdekeit, ne emelje velük szemben a vámtételeket, sőt a szomszédos államokat különösen érdeklő árucsoportoknál le is szállítsa azokat.

A dunai országok együttes területe még a kereskedelempolitikai összefogás esetén sem mondható varázskörnek és tévedés volna azt hinni, hogy nagy gazdasági terület csupán kereskedelempolitikai eszközökkel tartható össze. A cél eléréséhez messzeható forgalmi és valutapolitikai reformok megoldására is szükség van. Ámde a Dunamedence nyomora oly nagy, a mai helyzet tarthatatlansága annyira szembeötlő, hogy minden ellenállás automatikusan fog kikapcsolódni, hogy a józan gazdasági elgondolásnak helyet adjon.

Megjöttek a színészek

Földes Dezső nyugatszlovenszki társulata losonci vendégtáéka után I. hó 18-án érkezik Lévára. Az első előadás szombaton este, április 20-án lesz, a ciklusa szintársulat prózai gárdája nyitja meg az „Abbé” című darabban. Reméljük, hogy ez a prózai megnyitó egyben azt is jelenti, hogy a szintársulat nem viszi túlzásba az operettek favorizálását. Kötelességünknek tartjuk figyelmeztetni Földes Dezsőt arra, hogy Léván az elmúlt télen igen sok operett előadás volt, amit különösen a Lévai Ujság kifogásolt, hangot adván a közvéleménynek, amely prózai darabokat kíván látni.

Reméljük, hogy a társulat nővéja jobb a tavalyinál, fejlődőképes és ki tudja elégíteni a lévai közönséget, amely tekintettel Budapest és Pozsony közelségére megszokta a nívót és azt meg is követeli. A magunk részéről szintén csupán egyet kérünk: művészi nívót és ezzel szemben adjuk a Lévai Ujságtól megszokott bátor és objektív kritikát. A lévai közönségtől pedig elvárjuk, hogy a színházat látogatni fogja, mert a helyárok leszállítása folytán ez mindenkinek lehetővé van téve.

Viszontlátásra szombaton este az ünnepi megnyitó előadáson!

Mozsi műsor:

ORIENT (Stránszky): „Á M O K” az Orient husvétli nyomorán! Stephan Zweig novellája műsorán késtől az „Á M O K”, melyet 20—21—22-én, a husvétli ünnepek alatt mutat be az Orient mozgó. Grandiózus, izgalmas, érdekes film, melynek minden egyes jelenete lenyűgöző a közönséget. A főszerepekben Valery Inkisínov, a nagytehetségű mongol származású filmsztár, aki egy mongol szölgát alakít a tőle megszokott virtouzítással; továbbá a gyönyörű Marcella Chantal és I. Yonnel nyujtanak művészi alakításokat. Pótműsornak meglepetést jelent Walt Disney gyönyörű rajzolt színes groteszkje, mely tökéletességével, ötleteivel és ragyogó zenéjével bámulatba ejtette az egész világot. Az első színes trükkfilm a „SILLY SIMPHONIES” szériából „A könnyelmű paripa”, azonkívül P. D. C. hirdető. — Husvét vasárnapján és hétfőn délután népelőadások: I. Luis Trenker szenzációs háborus filmje, a „CSÁSZÁRVADÁSZOK”; II. Gustav Fröhlich pompás operettje, a „SZERELMES CÉG” lesznek bemutatva.

+ Betegápolási cikkek +

Sérvkötők, haskötők, gumiharisnyák. Szemüvegek orvosi rendeletrre. Fotografáló gépek és sportcikkek. Kosmetikai szaktanács ingyen. Illatszerek és gumiaruk legolcsóbb és legnagyobb választékban

PICK ENDRE MEDICINÁL DROGÉRIA

Husvétii szenzáció!

Nagy meglepetés vár Önre, ha az ünnepek előtt meglátogatja

SBOR

ujjonnan berendezett üzletét és

HOLZMANN ERNŐ

divatruházat. A legújabb tavaszi újdonságok ruhákban, uri, női kabátokban és mindennemű divatruhákban. Hihetetlen olcsó árak

Látogatás a betegek otthonában

a lévai országos kórház új épülete.

Léván a kórház a legszebb, legkivánatosabb hely. Nem hatol be az ut pora, fák, bokrok védik, valóságos kis park közepén épült az országos kórház. A betegeknek nemcsak az orvos és az orvosság adja vissza egészségét, hanem a nyugodt, vidító környezet, a fák és virágok, az ápolat természet szépsége nagyban segítik elő a gyógyulást. Léván nincs parkja az egészségesekek számára, de annál gondozottabb, kellemesebb parkjuk van a betegeknek.

A régi kórház

A múlt század hatvanas éveiben Dr Brach Ferenc orvos, a nagy emberbarát, vette fel egy kórház létesítésének eszméjét. Majláth István főispán személyében megértő társat kapott és 1867-ben megkezdődtek az előkészítő munkálatok. Aki ismeri ennek a városnak a történetét, tudja, milyen fáradalmas, nehéz munkát végeztek az alapítók, amíg az anyagi nehézségekkel megküzdöttek. Az egyemeletes kórház építése 8 esztendőig tartott. Ugyiszólván fillérenként kellett a szükséges pénzt összegyűjten. Az adakozók névsorát márványtábla őrzi.

1927-ben alapos javítást kapott a főépület és 29-ben újabb építkezések történtek.

A megyék megszűnése után az ország vette kezelésbe a kórházat és belőle modern intézményt fejlesztett. Az egyre növekvő forgalom igazolta Léva központi fekvését és a lévai kórház bizonyította be legjobban, hogy a köztisztviselők létesítése itt nemcsak a városnak, hanem a széles környéknek és államnak is érdeke. Néhány rövid év alatt a kórház forgalma olyan méreteket öltött, hogy 1935-ban újabb építkezésre volt szükség, újabb építkezésre, hogy a környékből ide özönlő betegek, akiknek száma évente meghaladja a 3.000-et, kellő elhelyezést és ápolást nyerhessenek.

Az új kórház épülete

1935-ban kezdik el az új két emeletes, teljesen modern berendezésű sebészeti pavillon építését, amelyet 2 hónap múlva adnak át a közhatalomnak. Reméljük ünnepélyes kerekasztal között, mert az orvostudomány új otthona valóban látványosság. Mindenkinek lehetővé kell tenni a megtekintést, hogy a város minden lakója tudja, milyen értékkel lettünk gazdagabbak.

A lévai kórház a legszebb középület a városban, de egyben Szlovén-szko egyik legszebb és ideálisban berendezett és felszerelt kórházainak egyike. Az Országos hivatal anyagi áldozatokat nem kímélve, hatalmas befektetéssel a modern gyógytechnika minden vívmányát a betegek rendelkezésére állította és ezért halál, dicsegetés érdemel.

A déli garammenti síkságra néző hatalmas új épület állandó napsütésben ragyog és már messziről hívja fel önmagára az emberek figyelmét. A kívülről imponáns épület belső be-

rendezése a higiénia legtökéletesebb alkotása. Mindenütt központi fűtés, tisztaság, ideális szellőztetés, kényelem.

Az új épület beosztása

A földszinti feljáró egy márvánnyal burkolt előcsarnokba vezet, innen nyílnak a közös orvosi szobák, társalkodó terem. A félemeleten valóságos csodák fogadják az embert! Vizgyógyintézet, amely eddig Léván nem létezett, tágas fürdőmedencével, elektromos fürdő, speciális zuhanyok, pöstyéni iszap, lápfürdő, pakolások, hőlékezelés stb. **A kórháznak ez a része nemcsak a betegek, hanem részben a nagyközönség rendelkezésére is nyitva áll.** Léva tehát modern köztisztviselők intézményt kapott, amelyet mérsékelt díjazás ellenében mindenki igénybe vehet. A testápolás elhanyagolására tehát nincs többé ok, ürügy és kifogás.

A két emelet mindegyike hasonlóképpen van berendezve és mindegyik külön operációs teremmel rendelkezik. Az egyik, a szeptikus osztály, a másik az antiszeptikus, az egyikben genyenes, fertőző betegségek operációját, a másikban pedig a normális sebészeti beavatkozásokat fogják végezni. Mindkét osztálynak külön orvosi és ápolói lesznek.

A szobák nem a szokásos sivár fehér színre vannak festve, hanem izléses modern színekkel, ami a beteg lelkiállapotára kedvezőbb hatást gyakorol. A szobák tágasak, a fény széles ablakon hatol be, minden csupa derű, napsugár és nyugalom. A modern berendezés természetesen mindenütt vadonat új.

Az operációs termek

Mindkét osztálynak külön operációs terme van, amely önmagában véve is látványosság.

A zöld téglával kirakott helyiségben egy műtőasztalon kívül semmi más berendezés nem látható. A világítást az asztal felett egy modern reflektorlámpa szolgáltatja, amely nem vet árnyékot és fénye visszaverődik a zöld üvegszerű falakon. A műszerek külön kis előkészítő helyiségben vannak elhelyezve és azok már az operáció előtt sterilizálva elő vannak készítve és egy üvegtábla feltolásával kerülnek a műtőbe. Ugyanazon kis előkészítő szobában van elhelyezve egy sterilizáló készülék, amelyhez szintén a kazánból vezetett hő szolgál. — Mosdók az operáló orvosok számára egy másik külön helyiségben vannak, ahonnan üvegtáblán keresztül figyelheti az orvos a termet.

Város a városban

A lévai kórház külön világot jelent a város szívében. A bejáratától jobbra van a gazdasági adminisztrációs épület és a főorvos lakása. Feljebb régi épületben betegszobák és műtő. Balra föle a szépen átépített kórházi kápolna, amelyhez harmonikus egységet ké-

pezve a betegek gondozását végző apácák lakhelye simul.

Feljebb a természet kiképzett park felsőrészen az új 1929-ben épült belgyógyászati pavillon 56 ágygal, laboratórium, fürdő és alorvosi lakással. Itt van elhelyezve a fehérenmü raktár is. A belgyógyászati pavillon mellett ideiglenesen a konyha, éléskamrák, mosókonyha és a szolgazemélyzet lakása, mindez az új épületbe kerülnek.

A főépületek sorát az új sebészeti pavillon imponáns épülete zárja be, amelynek telején napsugár van, a lábadozó betegek részére.

Ezenkívül még egyéb épületek is vannak, többek közt fent a temetővel szemben a halottáskamra, szertartásni teremmel. Ennek a kórházvárosnak meg van a külön konyha- és virágkertetje, amelyből a parkot illetik ki, díszítik és amely részben fedezi a konyha zöldség szükségletét.

Néhány statisztikai adat

A kórház területe több mint 4 kat. hold, amelynek közel a fele van beépítve. — Az új pavillon több mint 3.000.000 Ké-ba került és dacára ennek a nagy befektetésnek a lévai kórház aktív és rentábilis, mert az ápolási díjakból minden befektetés amortizálódik, sőt azon felül is marad.

A kórház

a sebészeti pavillon megnyitása után 240 ágygal rendelkezik és így egyike lesz Szlovén-szko legnagyobb vidéki gyógytelepeinek. A betegek kezelését 2 főorvos: Dr Vidlička Jaroslav sebész és Dr Hatrik János belgyógyász, 2 alorvos: Dr Czinte Károly és Dr Heilmann György végzi. Ujabbban a két segédorvos állás is be lett töltve. Az ápolást 15 ápolónő végzi. A kórház adminisztratív vezetője Mareček József igazgató, azonkívül van a kórháznak könyvtára, r. kat. lelkésze, 3 irodai és 18 alkalmazottja.

Husvét 1935

Emberi szempontból soha nagyobb jelentősége talán — legalább ma mi így látjuk — nem volt a megváltás és feltámadás ünnepének, mint most. Az emberek százezrei, milliói nyomorognak, éheznek, a gazdasági válság rabszolgaságában vergődnek tehetetlenül.

Akadnak ma is, épp úgy, mint a világtörténelem folyamán akadtak nagy emberek, igen sokan, akik harcra keltek az emberiség, a világ megváltásáért. De sajnos ezek között csak igen kevesen voltak, akik tényleg az emberiség sorsának jobbra fordulásáért küzdöttek. Legnagyobb részüket kicsinyes emberi cél, — hatalmi vágy stb. — fűtötte és az eredmény az volt, hogy amennyit az egyik oldalon építettek, a másik oldalon ugyanannyit, vagy még többet rontottak. Így van ez ma is! Imponáló jelszavak mögött rejtett célok húzódnak meg és

nem az őszinte, becsületes megváltani akarás.

A megváltás és a feltámadás nagy ünnepén szálljatok magatokba Europa vezető emberei, közös erővel, közös munkával, őszinte és becsületes akaratral gördítsétek el az akadályokat, melyek a nyugodt, boldog élet útját elzárják az emberiség elől. Legyeitek az emberiség megváltói.

Bérma ajándékok

óra és ékszerben a legjutányosabban beszerezhető

STEINER

TESTVÉREK NÉL

LEVICE, Bafa mellett.

△ Raketek szakszerű hurozása és javítása saját műhelyemben. Teljes hurozások eredeti angol Slazenger hurokból Ké 49-től feljebb. Pollak Adolf (Telefon 53).

Lapunk olvasóinak, barátainak és hirdetőinek kellemes husvétii ünnepeket kívánunk.

Lévai Újság

szervezősége és kiadóhivatala

Ahogy én látom...

Léván csak gyalog lehet a mennyországba jutni. A mennyországban ugyanis úgy járhat az ember, ha előbb meghal, aminek viszont az a feltétele, hogy gyógykezeljék, illetve hogy beteg legyen. Hol gyógykezeljéte magát ma a legtöbb ember? Betegségélyzében és a kórházban. Szanatóriumra, magánorvosra kevés embernek telik. Tegyük fel, hogy a Kórház utcában vagy az Újtelepen bal- eset ér egy munkást, súlyosan megbetegszik egy ember. Eljön hozzá az orvos, megállapítja, hogy kórházban a helye, esetleg a betegélyzöbe küldi. Ez eddig rendben volna. De mi történik most? Az orvos a receptre elfelejti ráírni, hogy a páciens honnét vegye a pénzt az elszállításához, ki vigye őt a betegélyzöbe vagy a kórházba, ki előlegezze, ki fizesse az autót, ha sürgős közbelépés van szükség. Itt tenni kell valamit! Az a munkás, akit például valamely építkezésnél baleset ér, nem mehet a saját lábán a kórházba, de elszállításáról senki sem gondoskodik. Ez a véletlen van bízva. Ez a kérdés, amely sok szegény nyomorgónak életkérdés, könnyen megoldható. Van nekünk Léván néhány derék tűzoltónk, akik bizonyára szívesen áldoznának néhány percel a végső szükségben levő súlyosan beteg vagy súlyosan sérült emberlarsaik érdekében. Szívesen végeznék a betegek elszállítását, mint hivatalos kötelességet, indokolt esetekben ők lennének a lévai mentők. A város vezetőségét is meg kell nyugtatnunk, nem kell hozzá sok pénz, csak egy hordágy, sőt talán azt sem kell venni, mert a kórház bizonyára ad egyet kölcsön. Sőt talán a betegélyzö is. Okulár.

Nagypágos asszonyom!
Tisztelt uram!
LÁTOGASSÁK MEG

Kokn és Kovács

SZÖVET ÉS SELYEM ÁRUHÁZÁT a legdivatosabb és legizléesebb kelmék eldorádóját. SZABOTT-ÁR RENDSZER! Szőnyeg, függöny, paplan és linoleum nagy választékban nagyon olcsón!

Tavaszi

Tavaly is így volt, tavalyelőtt is, 100 éve, 1000 esztendeje, bizonyára jövőre is így lesz, de azért a tavasz szenzációja semmit sem veszített varázslatos erejéből. A tavasz megérkezett!

Nem a naptári papíros tavasz, hanem a napsugaras, rügyfakasztó, virágszerkentő, a valódi. A poéták ismét elkezdik rágni hosszú tollszáraikat, a nőrszók kivonulnak a Kálvária, a szerelem ismét közelebb hozza az embereket. Ez a tavaszi forrongás, ez a vértelen napsugaras forradalom melegséggel, örömmel tölti el minden lélekzű lényt: embert, növényt és állatot új életre, munkára készítet. A méhek kivonulnak téli börtönükből, építeni kezdik a sejteket, a hangyák megmozdulnak, hogy példás társadalmukban hangyaszorgalommal rendet teremtsenek. A természet dolgozik, de az, ami

a hangyának és a méhnek megadatott, nem adatott meg az embernek.

Munka nincs, a tavasz varázslata a munka mezején csődöt mondott. Életünk komor árnyékát talán mégis megvalósul ezidén a fűtőcák kövezése, néhány építkezés, talán mégis lesz munka! Ez az egy kis remény van szegénységünkben, de szerénységünkben elegendő ahhoz, hogy ne káromló panasszal, hanem bizakodó hittel üdvözöljük az új tavaszt! Isten hozott!

OLVASSUK ÉS TERJESSZÜK a „Lévai Újság”-ot!

OLVASSUK ÉS TERJESSZÜK

a „Lévai Újság”-ot!

Ványa Sándor:

Szegény legény sorsa

A bojtárlegény gondolataiba mélyedve ült az erdőalatti tisztás szélén egy kidőlt, korhadt, csonka fatönkön. Körülötte legelészett a juhnyáj. Halk bégetés, méla kolompzó vegyült a langyos nyári alkonyatban.

Zsubri, a juhnyáj kerítője végignyújtózott az illatos friss fűvön s bozontos, szőrös szemöldökei alól figyelmesen néztek fel okos, apró szemű a bojtárra, ki fejét tenyerébe rejtve, szótlan, busan ült a tönkön. És Zsubri, ez a hü kuvasz, megérezte gazdája bánatát. Lábával felkapaszkodott annak térdére és zsörtölődve, keservesen szűkölve, nyaldosni kezdte kezét.

A bojtárlegény megsimogatta szűkölő kuvaszát és felkelt. Izmos, telt vállára vette megkopott szűrét, kezébe vette hosszú, kampós pásztorbotját, jobb karjával pedig széles ívet rajzolt a levegőbe:

— Zsubril Keríj csak amarral...

S a bárányhad élénk bégetéssel elindult hazafelé, a nagy mezőkről. A méla zengésű kolompok a báránykák nyakán vig csilingelésbe, zsongó-bongó harmóniába kezdtek s Zsubri éktelen

csaholással futotta körül a juhnyáját, ha a csapásról a pajkos kis állatkák a zöldbe tévelyegtek. Csak a bojtárlegény, ki máskor a hazafelé önzésben vigan tilinkozott, most busan, szótlan, a gondolataiba mélyedve balagolt utánuk.

Az alvégen, a Selmec vize partján állt az akol. Lehajtá s a folyóban megitta szomjas báránykát, azután beterelte az akolba. S amidőn a hátralevő dolgait elvégezte már, bement a pitvarba, letette megkopott szűrét s az avult ládafiából elővette díszes üneplőjét, vállára vetette és elindult a faluba, a felvégre. Egy zsupfedeles, fehérre meszelt házikó elé.

— Nem bánom, — kezdte busan önmagában, — nem tőhetők róla. Szeretöm azt a lyánt! Most me' tom, me' kérdezöm tőle, akar i a' zenyim lönynyi... Me' köszönöm, ha neköm teremttöte a' zisten.

Ott ült a lány a zsupfedeles kicsiny házikó előtt a virágos kiskertben. A bojtárlegény hátraltotta pörge árvalányhajas kalapját a fejbubjára:

— Aggy Isten! — köszöntötte.

— Aggyon, ami nincs, — fogadta a lány mosolyogva.

— Pegy én itt vónék...

A jó főzés a bevásárlásnál kezdődik!

Mert silány élelmiszerekből még a legjobb szakácsnő sem tud igazán ízletes és egészséges eledelt főzni. Ezért az okos szakácsnő mindig csak Vitellot vásárol, mert tudja, hogy ezzel minden étel sikerül és az ára arányban van a kiváló minőséggel.

VITELLO

MARGARIN

Meg akarja nézni, hogy milyen tisztán készül a Vitello? Kérem tekintse meg példás üzemeinket az Elba-parti Tetschen mellett, Krischwitz-ben.

Asszonyoknak

A kosztümökről

meg kell azonnai jegyezni, hogy főleg utazásra és reggelre hordják az öltözködni tudó asszonyok. Ezidén a divat minden fantáziát nélkülöz és csak egyszerű klasszikus vonalakat kíván. Leginkább szürke, galambbőrös és sötétkék színű tweedből, vagy lainageanyagból készülnek, a bluzok fehér piquéből, vagy skót mintájú selyemből vannak, rendszerint hát nélkül.

Szokásomhoz híven leírok egy bájos gyöngyszürke lainageból készült darabot. A kabátka testhezálló, két tűzőlt zsebbel oldalt és keltő a mellet. A zárt revereken nagy gomblyuk-szerű nyílás van, amin keresztül jön egy fehér piqué nyakkendő, amely hasonló anyagból készült körgalléros és hátnélküli mellény folytatása. A revere nem hajlanak egymásra, csupán egy öv tartja össze, amely egyúttal a csipő karcuságát is fokozza. Az alj egész egyenes, hátul két rá-

vart hajtással, elől pedig egy nagy hajtással, amely kb. 15 cm.-en alul fel van bontva a járás kényelme szempontjából. A kalap hasonló anyagból készült és puha férfi kalapra emlékeztet. A cipő alacsonyarku sporttopán daimból.

Ime egy igen egyszerű ensemble, amely sportallúrt kölcsönöz és ez a benyomás adja meg leginkább az ideai divat tendenciáját. Suzy

BUDAPESTI
TANULMÁNYUTUNKRÓL HAZA-
ERKEZVE A LEGMODERNEBB
TAVASZI MODELEKKEL
ÁLLUNK A HÖLGYKÖZÖN-
SÉG RENDELKEZÉSÉRE
LOVASS NŐVÉREK,
VÁRADI U. 8.

— Tízéves találkozó. Felkérem mindazokat, akik a helybeli realgymnáziumban az 1924—25. tanévben érettségiztek, hogy saját pontos címük közlése, valamint a találkozó részleteinek megbeszélése céljából alulírottához forduljanak. Ugyancsak felkérem mindazokat, akik ezen év júniusában szán-

dékoznak 15—20—30 éves érettségi találkozójukat ünnepelni, hogy a találkozás fényének emelése és annak esetleges közös megtartása céljából alulírottal szintén érintkezésbe lépni sziveskedjenek. Szíves válaszokat kér Dr Hollós Endre ügyvéd, Léva, Komenský utca 18. Telefon 105.

— Hja, — nevet a lány — az csak kietők!...

— Mög egy pad is vóna!

— Oszt mé' fáradt?

— Az vónék!...

— Hó' járt egész nap?

— A' zerdőbe!

— Oszt mit csinált?

— Rád gondútam!...

— Hát oszt mé'?

— Hm, — von egyet a vállán a bojtár — nagy eleje vóna annak!... — No ülljön le mán, — biztatta a lány, — oszt mongya!

Leült melléje a padra. Szüre újjából előhuzta a kurtaszaru makrapipát és rágyújtott.

— De itt nem, — felelte, — sokan járnak errefele, oszt még möghallának.

— Hát hó'?

— Ha nem vecc mög, hát gyűj ki vélöm a kertők alá, a' zőreg hegyre, iszön csak itt van, níz d i, akkor e' mondom.

— Nem bánom e' möhetünk. De oszt e' mongya?

— El én, — felelte a legény őszinte sietséggel. A lelkömre, huy e' mondom.

Halkan beszélgetve mentek fel a

dombra, melynek tetején buja fű zöldelt. S domb kopár tisztás közepén hős forrás kristály tiszta vize bugyogott fel. A kis csermely csendes csobogással folyt, csörgedezett girbe-görbe medrének lefelé a lejtőn, melynek oldalát kakuk, nefejejts és kökörtin virágok szegélyezték.

A domb tetején a forrás mellett leültek egy padra. A bojtárlegény hallgatott, gyorszáru gondolatok röpködtek az agyában. Szavakat keresett. Fájó őszinte szavakat, hogy elmondhassa a leánynak forró érzelmét, zajgó szíve mulhatatlan nagy érzelmét, melynek már egy esztendeje, hogy őt emészti. Már beszédre nyílt a szája, de a lány megelőzte:

— No, mán e' felejtette, hogy mé' csátt ide ki?

A bojtárlegény kiverte kurtaszára makrapipájából a tüzet, becsusztatta a szüre újjába, közelebb húzódott a lányhoz, s mélyen, fájón annak szemébe nézett.

— Rozál, — kezdte, — én rég kerestelek téged! Kerestelek és azt hittem, hogy százszor is megtanátalak. De tévedtem százszor. És mindannyiszor visszazuhanlam a nagy üres sötétségbe. Most, hogy végre megtaná-

Renoválás miatt mélyen leszállított árban

elárusítok ★ Használja ki mindenki ezen előnyös és kedvező bevásárlási lehetőséget

WEINBERGER

ruhaáruháza

Léva és a Lévai Ujság

A gyors fejlődés

Alig egynegyed századnak kellett elmúlnia csupán és Léva faluból várossá emelkedett. A viskók vályogfalai helyén paloták kőfalai emelkedtek és a lakosok száma 5—6.000-ról a kétszeresére szaporodott. Az élet nyugosabb, gyorsabb, szélesebb medrű, nagyobb méretű lett, a nyirkorgó kárákat dübörgő teherautók váltották fel és tülkölő nagy autók robognak a kisváros szűk és hajdan csendes utcáin. Villany világít, aszfalton járunk, fölöttünk repülőgépek berregnek és a rádió keresztlél a Föld minden zene-kara nekünk muzsikál... A technika, a modern ember már hozzánk is elküldte hatalmas képességeinek bámulatos bizonyítékait, amelyek meggyőzően hirdetik az eljövendő élet nagymértékűségét, gazdagságát és sohasem remélt szépségeit.

Minek köszönhetjük?!

Léva gyors fejlődésének két alapvető oka van. Az első az, hogy az emberek száma a világháború vérontásai dacára nagyon megszorodott, a kultúra következtében az élet gyorsabb lett és szélesebb társadalmi rétegekre terjeszkedett ki. Az ipar, a manufaktúra tömegeket koncentrált, a fogyasztás, a forgalom nő és így nagy mértékben áll be a polgárosodás. Ezen általános ok mellett egy nagyon fontos, speciális körülmény is közre játszott. Ez a második ok az, hogy az új államok határainak megállapítása után földrajzi fekvésének következtében Léva stratégiai, politikai és főképp kereskedelmi jelentősége nagy mértékben megnövekedett. Ennek tudhatjuk be azt, hogy amíg a környező városok élete, forgalma — Marót, Újbánya, Körmöcbánya és Selmecbánya, Ipolyás, Komárom — napról-napra

sorvadt, vagy legalábbis alig emelkedett, addig Léva gyors, nagy fejlődésnek indult és gőcponttá izmosodott. Reméljük a monopólium hátrányait nem érezzük soká!

Mit kell még tenni?

A nagy öldöklés és pusztítás utáni idők tehát fejlődési lehetőséget adtak nekünk és esztelenség, vakság volna ezt nem fenéki kiaknázni. Minden eszközt és módot alkalmazni kell, hogy ez a boldogulásra, tovább fejlődésre hivatott város teljes mértékben ki tudhassa elégiteni a fennálló kedvező helyzet követelményeit. Jó utak a környéken, ügyes iparosok, megbízható kereskedők, udvarias hivatalnokok és dolgozó munkások a városban, kultúra, tisztaság, jómodor önmagunknak és minden vendégünknek, ezek azon vasbetonoszlopok, amelyekre nagy, boldog jövőt építeni lehet.

A nagy Léva

A „Lévai Ujság” azzal akarja bizonyítani, hogy megértette az idők szellemét és a város érdekében izmos akarattal óhajt cselekedni, hogy állandó otthon, forumot emel a témák azon tömegének, amelyek Léva nagyfejlődésén akarnak komoly tervekkel segíteni. Emellett azonkívül rá akarunk mutatni javítást igénylő régi dolgokra, ami a mai új, növekvő szükségletnek már meg nem felel. Sok apró-nagyobb hibát, helytelenséget lát az, aki érdeklődik a mi kisvárosunk sorsa iránt, sok olyat tapasztal az útutazó idegen, ami káros Léva jó hírnevének, sok megoldható kérdés van még hátra, hogy lépést tarthassunk az idők haladásával. Nemcsak mulasztások okozták, hogy ezek a hibák, kérdések megoldandó problémái fönállanak, hanem egyedül az, hogy Léva

rossz pénzügyeivel képtelen volt a rohamosan növekvő szükségleteket kielégíteni. És éppen ezekre a rossz pénzügyekre leszünk állandó tekintettel, midőn rá fogunk mutatni minden bántó körülményre, zavaró momen-

tumra, megoldandó tervre, kielégítendő szükségletre. Nem gáncsolni akarjuk az illetékes hatóságokat, testületeket és egyéneket feladatuk és hivataluk gyakorlásában, hanem segíteni önzetlenül.

Amíg nem késő...

Legutóbbi városi közgyűlés határozata alapján a járásbíró új épülete a Vöröskör dűledező romjai helyére kerül. Kétségtelen, hogy ez a hely rég megérett arra, rajta impozáns, monumentális épület emelkedjen.

Nem tudjuk, van e Léván városrendező bizottság? Nem tudjuk, hogy mit, hogyan szándékoznak oda építeni? Egy azonban bizonyos, hogy most adódik alkalom a Szepesi-utcaát a Masaryk (Uri) utcával összekötő utvonallal rendezésére. A sok kiugrás-beugrás, a kanyargós utak semmi esetre sem mozdítják elő a város rendezettségének látképét s a városrendezés jövőbeni iránya a minél tágasabb és egyenesbb utak és utcák fejlesztésének előmozdítása.

A Járásbíró épületének felépítése előtt felhívjuk erre a figyelmét az illetékeseknek. Furcsának tartjuk, hogy már a Percz-híd építésénél ezt nem vették figyelembe annál is inkább, mert az arra kapott munkaköltségből egy bizonyos összeg még fennmaradt, tehát ebben az esetben az a kifogás sem áll fenn, amely Léván már általános szokássá vált, hogy: „Nincsen pénz.” A Szepesi-utcának egyenes természetes folytatása a Preisch-sarok—Plébánia vonal, amely vonalra most annál is inkább különös figyelmet kell fordítani, mert hiszen a Vöröskör és Plébánia közé eső utca szakasz háza belátható időn belül építés alá kerülnek. Ennek az útvonalnak kiszélesítése azért is számí-

lásba jöhet, mert a Fő-utcán levő nagy forgalomnak a Hegyalja felé irányuló része ezen az uton a Masaryk-utcán át lebonyolítható, miáltal a szűk Fő-utca részben mentesül.

Állandó panasz, hogy nincs Léván, a Kákát kivéve egy csendes, nyugodt sétahely. A kérdés részben megoldható lenne azáltal, ha a Percz balpartján a Zugóig legalább olyan széles utat nyitnának, mint a jobb parton van. De egyuttal a Járásbíró épületét háromoldalról szabaddá tennék, amire egy ilyen forgalmas helynek okvetlenül szüksége van.

Mindezt fölemlítjük azért, hogy felhívjuk az illetékesek figyelmét a végleges döntés előtt, nehogy bekövetkezzék a közmondás: „Eso után késő a köpönyeg.”

Hajnali beszélgetés!

*Nagy az én ragaszkodásom hozzád Uram,
Parancsod titkos, titkaid keresem.
Miként mező a harmatot, virág a fényt,
Az igazságot sziből úgy szeretem...*

*Te adtad nekem a tiszta szomjat Uram!
Az elszikkadt homok pusztákon futok feléd,
Mint megáldott erdei forrás a telkem,
Magammal viszem a fegszentebb igéd...*

*Tudom, Uram Te átdóttát meg, teremléskor
Az élet legfelsőbb borát adtad nekem,
Mint megáldott tiszta virágkoszorú, úgy
Futsz körül igaz forradalmas telkemen...*

Sass János

talak, hát nem bírom ezt tovább, így szótalanba. Sokat gondtam rád, nagyon sokat. Oszl uty győződtem bele a dologba, hogy e' mondom neköd, hogy fáj a szívem. Fáj, mer' szeretlek!... Értöd, Rozál. Szerettek olyan tiszta, mulhatatlan nagy szerelemmel, ahogy csak egy igaz bojtár szerethet. Árva vagyok. Nincs senkim a földön, csak az Isten fölöttem, aki a gondomat viselte. S most, hogy olyan egyedül vagyok a nagy világba, érzem, kő' valaki, kő' aki a gondomat viselné, aki törődne velem. És én tégöd választottalak ki tiszta szívvel, Rozál... — remegett elérzékenyülve, esdeklőn a hangja. — Szerettek még a' zéletemnél is jobban! Kérlek, légy tő' a' zén feleségöm! A' zén gondviselőm... És én csókóni fogom még a lépésöd is és megböcsülek, ahogy embör még soha senkit. Csak szegd mög te a' zén korpás, szögényes kenyereöm.

S egyszerre valami tompa, elmagyarázhatatlan nagy fájdalom vett erőt a bojtáron. A hangja elcsuklott s egy szót se bírt szólni többé. Hanem karjába ölelte a lányt és hosszan, szenvedélyesen megsókolta az ajkát.

Aztán aláhanyatlott feje a lány keblére. S olyan kínzón zokogott ottan,

hogy a szüre majd lepattant izmos, széles válláról. De csak egy pillanatig, egy-két másodpercig. Mert a leány gyors mozdulattal szökött ki karjai közül s szembefordulva vele, olyan pofont mért a bojtár arcára, hogy a pörge árvalányhajás kalapja susogva gurult a lány után lefelé a lejtőn...

— De Rozál, — riadt fel, — hiszen csak jóbó?!

— Mit gondó kietek? — hangzott a kertajtóból. — Mi vagyok én, bolond? Engöm ne csókollyon szájjon senki falty! Ebadta bolongya! No nézd-a... — és recsege-ropogva csapódott be a kert ajtaja.

A bojtárlegény pedig leroskadtt a padra. Kétségbeesztőn, kínzón hördült fel a melle:

— Uram, Istenöm! De csak mögvertél, de csak mögvertél... Hát engöm mög nem ért mán sönki?... —

Nagy volt a bánata a bojtárnak. Fájtak azok a szavak és minden, minden, amit a lány adott neki. S a szívét marcangolta a szégyen, a kétség, de remélt, vakon hitte, hogy az a kertajtó kinyílik még. Megbékül majd Rozál és jóra fordul még minden. S a tillinkó hívott, várt, panaszos bús

melódiákat sirt a hegyoldalón minden este. De hiába! Az a kertajtó már nem nyílt ki többé soha! S egy szép őszl napon az a csalfa lány, az „Ó” szíve lakója, másnak lett a párja...

Négy hónap telt el azóta. A Sárqa Samu korcsmájából kiszűrődött a hegedű mélabusan sirtó hangja. A bojtárlegény huzatta. Ott mulatott bánatában minden este. S az a cigány, hejh, de nagyon értette... Mintha a bojtár lelkéből pengetné ki a bus hurokat. Fájón, ritmikusan hangzott a nóta:

— „Végig mentem az ormódi temetőn...”

S a bojtár ezt a nótát a tenorhangján olyan megrázón, vérző szíve rezgésével kísérte, hogy megkönnyeztek, akik ültek körülötte.

És egyszer csak egy este szokatlanul későn riasztotta fel a jámbor falusiakat a „pógár” dobjának zúgó, recsege hangja... S a kis faluban futótűzként terjedt el a mozgósítás, a „háboru” hire.

Behívták az embereket, a tartalékosokat is az „aratásra”. Oda, ahová ezek, milliók mentek, hogy onnan sohasem jöjjenek vissza. A bojtár-

legény is bevonult. Szegény, árva legény! Csak ő ment egyedül. Őt nem kísérte senki, csak a bánat, mely halommal toronyosodott vérző szívében. És rá egy hétre, amikor széles mellén megfeszült a zsinóros, kacagányos mente, önként jelentkezett a harcba induló menetbe. De most ezt mégis rosszul tette, mert ott, Krasznik alatt, az első rohamon, egy kozák pika a szívét járta...

Pedig szegény legénynek nem lett volna szabad meghalnia. Mert az a „másik” szintén ott maradt, ahova ezek, milliók mentek. S onnan sohasem jött többé vissza. S Rozál, a fiatal menyecske nem is bánta, nem nagyon kesergett, sirt utána. Mert hiszen akkor csak „azért is” ment férjhez ahhoz a másikhoz, hogy azt a csókot, amit azon a holdas, langyos estén kapott, megbosszulja.

Pedig, hogy megbánta. Mert hisz a bojtárlegényt szerette... S szegény legény, ő nem is sejtette, amikor berukkolt, hogy a zsupfedeles, fehérre meszelt kicsi házikó ablakából — utolsó utjára — két könnyes szem kísérte...

Rozál talán megérezte a jövődöt? Tudja a jó Isten?...

A szokott husvétii bevásárlását — prágai sonkát, dunai halat és egyéb árut — szerezze be KERTÉSZ utódainál, GAMBATY TESTVÉREKNÉL

Laboretizmus

Azon új rendszer keresése közben, amelyet a gondolkodó emberiség és a kutató tudomány az emberiség csödbe jutott életének megmentése érdekében végez, új állomást jelent a laboretizmus.

Megértéséhez úgy érkezhünk el, ha sorra vesszük a gazdasági termelés eddigi fokozatait, a szabadkereskedelemből indulva ki és megmagyarázzuk jelentőségét a különféle rendszerek között.

A szabadkereskedelelem árnyoldalai.

A szabadverseny idejében a lényeges munka háttérbe szorult, mert a cél az volt: meggazdagodni! — Az ügyesnek nem is kellett dolgoznia, elég volt egy jó ötlet, spekuláció, konjunktúra és meg volt a vagyon, a pénz. A főke pedig az uralkodó felfogás szerint, már feltétlenül haszonrészesedést biztosított munkanélkül is a világtermelés hasznából.

Mindenki előtt csak egy lebegett a profit! Minél kevesebb munkával, minél kevesebb befektetéssel és mindenki más érdekének mellőzéseivel minél nagyobb nyereségre akartunk szert tenni. Természetesen ennek a mértékelen nyereszkesedési dühnek a gazdaságilag gyöngébbek adták meg az árát, a közösség érdekei nem igen jöttek számításba.

A szabadverseny, a túlekedők, a környörtelenek kegyetlen versenye volt és ebből a szempontból nem kell sajnálnunk, hogy meghalt. Képzelmünk csak el — és itt nem kell kommunisztának lenni — hogy a bányász, aki az életét kockáztatta, ugyszólván semmit sem kapott a munkájáért, a kibányászott szénért, amiből aztán mások milliókat profitáltak. Gondoljunk a kevésbé filikus feltalálókra, akik éhenhaltak, amíg potomért eladott találmányukból mások meggazdagodtak, tudósokra, írókra, zeneszerzőkre, akiknek műveit lillérékért vették a kiadók, hogy azután milliókat vágjanak zsebre, betétekről, akiknek pénzét kapzsi bankárok spekuláltak el.

Irányított gazdálkodás, tervgazdaság.

Amint már lapunk első számában is kifejtettük, a szabadkereskedelemből kifejezte förtélnemi hivatalát és az új kialakulóban levő társadalmi rend, új termelési rendszert hozott létre. Az állam egyre intenzívebben avatkozik be a termelés folyamatába, valamely szociálisan gyengébb réteg érdekében és ezzel megvalósította az ugynevezett irányított gazdálkodást.

Azonban az irányítás még ezen formában elég kezdetleges volt, alkalomszerű, nem volt kellő tekintettel az összes termelő és fogyasztó rétegek jogos érdekeire. Az irányításba tervszerűséget kellett vinni és így született meg — először Oroszországban — majd még nagyobb mértékben Amerikában az ugynevezett tervgazdaság, amely már tekintetbe veszi az összes gazdasági tényezőket és azok harmonikus közreműködését igyekszik biztosítani. A tervgazdálkodás végső kifejlettsége pedig a technokrácia lesz, az energia gazdálkodás, a természeti erőknél az emberi célok szolgálatába való állítása, az emberi munka redukálása a minimumra és ennek dacára

az életnívó sokszoros emelése. — A tervgazdálkodáshoz, annak első kitételeihez már eljutottunk, a technokrácia egyenlőre legenda, a jövő álma.

Mi a laboretizmus?

Kifejtettük, hogy a szabadkereskedelemből indulva ki és megmagyarázzuk jelentőségét a különféle rendszerek között. Ezzel szemben viszont a tervgazdálkodásban mindenki szerepe, jelentősége a gazdasági rendben előre meg van határozva és ennek az a hátránya, hogy megszünteti, lehetetlenné teszi az emberi ambíciót, az egyéni kezdeményezés értéke illuzórikussá válik, mert hiszen előre meg van mondva, ki mit csinálhat és kinek mit kötelessége cselekedni. És éppen itt van szükség a laboretizmusra.

Ez a szó latin-görög összetétel. A labor — munka, és az ethos — erkölcs szavakból tevődött össze. Tehát munkaerkölcsi telfogásnak tekinthetjük. Alapelvei nagyjából a következők:

1. Az emberi társadalomban együttműködésre van szükség, minden tényezők között és minél szervezettebb a társadalmi és termelési rend, annál fontosabb ez az együttműködés.

2. A termelési rend minden egyes tagja szolgálatot végez a társadalomnak, a közösségnek. Ez az egyesek által végzett munka tartja fenn, vezeti és fejleszti az emberiséget, tehát a legnagyobb értékű minden más termelési tényező ellen. Csak annak van létjogosultsága, aki közvetve vagy közvetlenül a közösség érdekeit szolgálja.

3. Minden szolgálatért ellenszolgáltatás jár és minél nagyobb az a teljesítmény, amelyet valaki a társadalom érdekében végez, annál több joga, annál több igénye van az ellenszolgáltatásra. A laboretizmus tehát elveti az egyenlőség elvét éppúgy, mint ahogy elveti a főke-erőnek egyeduralmának jogosultságát és így sem nem szocializmus, sem nem kapitalizmus, hanem valami egészen más: laboretizmus.

A laboretizmus elvei szerint szervezett társadalomban, termelési rendben mindenkinek munkát kell végeznie és ez a munka elsősorban erkölcsi értékelés alá kerül, abból a szempontból, mennyi haszna van belőle a társadalomnak. Minél nagyobb hasznot jelent a valaki által végzett munka a köznek, annál több jogra, például jövedelemre, szabadságra stb. van igénye.

Néhány példa.

Példaképpen vegyünk egy kereskedőt és egy hivatalnokot a kapitalizmusban, a szocialista társadalmi rendben és a laboretizmus elképzelése szerint. Az egyik nagy túlekedéssel, tisztességes vagy kevésbé tisztességes konkurenciával a mellebbi meggazdagodás a cél. A másikban az egyéni ambíciók letörése, a kereskedő csak mint elárúsító jön számításba, verseny nincs, meggazdagodás ki van zárva,

nincs magántulajdon, tehát a képességek teljes felhasználása felesleges. A laboretizmus a meglévő magántulajdon rendszerből indulva ki mindenkit hagyja a maga helyén, illetve megfelelő embereket alkalmaz minden helyre, akiket bíztat, dolgozzatok minél többet a közért, eszerint fogjuk megszabni jövedelmeiteket, jogaitokat, szabadságotokat és az elérhető pozíciót. Egy laboretista rendben például a hasonló szolgálattal évvel rendelkező tisztviselők nem kapnának egyenlő fi-

zelést, ez aszerint változna, hogy milyen az a teljesítmény, amelyet a köz- és az állam érdekében egyaránt elvégeztek. A laboretizmus minőség és teljesítmény, képesség szerint értékeli az embert.

A laboretizmus elveti az egyenlőség elvét, mert egyik ember többet tud, többre képes, többet ér, mint a másik és éppen ezt a nagy lelki és szellemi hajtóerőt akarja felhasználni a köz fellendítésére, az egyén és a társadalom boldogulásának érdekében.

RÁT ÉS ÉKSZERT

HUSVÉTI AJÁNDÉKNAK
Wilcsek Lajos

elismerően szolid cégnél vásároljon.
Garancia minden tekintetben!

Hírek

— Hantos Elemér dr. cikk a Lévai Ujságban. Az európai hírű közgazdász, ny. magyar államtitkár, a Dunamedencében élő népek gazdasági közeledésének nagy propagátora lapunk husvétii számát értékes cikkével tisztelte meg, amelyet vezetők helyen közlünk. Büszkék vagyunk rá, hogy a nagy világlapok munkatársai értékelni tudták a Lévai Ujság törekvéseit és előzékeny készségéért, jóindulattal támogatásáért ezuton is köszönetet mondunk.

Hantos Elemér dr. a következő tartalmu kísérő levelet mellékelte a cikkéhez:

A Lévai Ujság 1. Szerkesztőségének,
L é v a,
Stur u. 3.

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur,
folyó hó 4-ről kelt nb. sorai birtokában van szerencsém a mellékelt cikket b. lapja husvétii száma részére megküldeni.

Abban a reményben, hogy céljainak megfelel, maradok

kiváló tisztelettel

kész híve:

HANTOS ELEMÉR s. k.

— Adóhátrálékok likvidálása. Az ipar és kereskedelem szervezetei annakidején javaslatokat nyújtottak be az adóhátrálékok kompromisszum útján való likvidálására, de javaslatukban tekintetbe vették az államkincstár érdekeit is. A sikertelen végrehajtások nagy száma is mutatja, hogy a javaslatok az államkincstár szempontjából is megokoltak voltak, eltekintve attól a tényről, hogy a végrehajtások az adózó gazdasági tételt illetően közvetlen veszélyt jelentenek. A helyzetet azonban komplikálja az, hogy a pénzügyi hivatalok nem használják ki kibővíthet illetékességüket és nem járnak el a kívánatos jó akarattal, hanem a kincstár érdekeit a tényleges lehetőségek kárára előtérbe helyezik. Az érdekelt szervezetek azért akcióját készítenek elő, hogy az adóhátrálékok likvidálásának kérdését az egyéni megoldási lehetőségek tekintetbe vételével egyszerűsítsék.

△ Raketek, Slazengers Ltd. London, leszállított árak mellett nagy választékban Pollak Adolf cégnél. (Tel. 53.)

— A városi magyar közkönyvtár értesíti tagjait, hogy az ünnepek előtt utolsó könyv kiadást óráját nem Nagypénteken, hanem előtte való napon 18-án, csütörtök délután tartja meg a rendes időben 4—7/7-ig.

— Remonda vásárlás. A katonai remonda ló bevásárló bizottság ez évben május 3-án Csatán d. e. 8.15 órakor, délután 14 órakor Zselizén, május 4-én Nagy-Sallóban d. e. 7.45 órakor, május 6-án Léván d. e. 8 órakor és május 7-én Surányban d. e. 7.45

— Vasuti kedvezmény a husvétii ünnepekre. Az államvasutak miniszteriuma a vasárnapi térítijegyek kedvezményét a husvétii ünnepekre való tekintettel a következőképp engedélyezi: Odautazni lehet április 17-től, szerdai nap, április 24-ig, hétfői nap. Visszautazni lehet április 21-től, vasárnap, április 24-ig, szerdai nap, azzal a kikötéssel, hogy a visszautazási legkésőbb április 24-én déli 12 óra előtt kell megkezdeni és éjjel előtt 12-ig kell befejezni.

□ Csak férfiaknak! Most kaptuk raktárba a legutolsó divatu ingeket, nyakkendőket törvényesen védett pazsar, szép mintákban, amelyek úgy izalésben, mint minőségben felülmúlnak minden képzeletet. Győződjön meg Kohn és Kovácsnál.

— Megszűnik a földhivatal. E. évi május 1-től a földhivatal hatásköre a földművelésügyi miniszteriuma lesz átruházva. Így tehát az 1919-ben életbe léptetett földhivatal megszűnik és tisztviselőit szintén a földművelésügyi miniszterium veszi át.

— Az Általános Nyugdíjintézet Felsőhágin hatalmas szanatóriumot épít. A nyolcvanmillió munkát egy tagban bocsájtja pályázatra, ellentétben az eddigi gyakorlattal, amikor több részre osztották az ilyen munkát s úgy bocsájtották pályázatra. Ezáltal elérte azt, hogy a krízis folytán legyöngyült szlovenszói vállalatok nem pályázhatnak.

— 250.000 olyan fiatalember van, aki 18—24 év közötti. Az A-Zet vezércikkben veti fel a kérdést, mi lesz ezekkel, ha teljesen érettkorúak lesznek? A kérdést meg kell oldani, mert pár év múlva óriási társadalmi és erkölcsi veszélyt jelent ez a fiatal tömeg. Mindenáron el kell helyezni őket. Munkaalkalmaknál előnyül kell adni a fiataloknak, különösen azoknak, akik családot tartanak fel.

VOJNAROVSKY VENDÉGLŐ

VEZETÉSÉT ÁPRILIS 1-TŐL
jő italok, pontos kiszolgálás. ★

ÁTVETTEM ★ Elsőrendű konyha,
Kérem a közönség szíves pártfo-
gását
JURICSEK MÁRTON
üzlelvezető

— Földes Dezső szintársulatá-
nak programja Léván. Szombaton,
április hó 20-án megnyitó előadás:
„Abbé” színmű. Vasárnap délután:
„Tisztelt ház”. Vasárnap este: „Ördög-
lovas”. Hétfőn d. u.: „Csibi”. Hétfőn
este: „Ördöglovás”.

A közeledő husvétli ünnepekre
„PRAGAI”-sonka szükségletét
jegyeztesse elő a legolcsóbb napi árón

PRIMUS

NÁL, SZEPESI-UTCA 15. SZ.

— Ilyen a tavasz érkezése. Ha
könnyen öltözködünk fel — fagy, ha
melegen — forróság van; biztosan
náthát kapunk, ha nem edzük testün-
ket rendszeres kengetéssel. Alpa sör-
borszesszel. Az Alpával való masszák
szabályozzák a vérkeringést és
elűzik a tipikus tavaszi bágyadtságot.
Kérdezzük meg orvosunkat, bizonyára
az is ajánlani fogja az Alpát.

— Fényes sikerének ígérkezik
az érsekújvári országos magyar
dalosünnep. A Csehszlovákiai Or-
szágos Magyar Dalosszövetség, mint
ismeretes, ezidei országos magyar da-
losünnepét Érsekújvárról, Péter Pál
napján és az azt követő vasárnapon
rendezi meg. Az április 1-i jelentke-
zési határidőig 27 delegációsület jelen-
tette be részvételét, ami azt jelenti,
hogy a nagyszabású dalünnepen 1200
magyar dalos vesz részt, s ez fölül-
múl minden várakozást. A Dalosszö-
vetség elnöksége a hangverseny szín-
helyétől a huszárezred lovardájának
átengedését kérte a katonai parancs-
nokságtól. Az érsekújvári dalárdák,
valamint a társadalmi és kulturegye-

sületek vezetői, de Érsekújvár város
egész társadalma nagy szeretettel ké-
szül a Szlovenszko minden tájáról je-
lentkezett városi és falusi magyar da-
losok fogadására, hogy a törökök ki-
üzésével kapcsolatos jubileumi ünne-
peinek sorozatában a péter-páli dal-
ünnepet emlékeztetéssel tegye a szlo-
venszko magyarországi lelkeiben.

— Lengyelországban közmun-
kával is lehet adót fizetni! Lengyel-
országban is sanyaró helyzetben
van a földműves nép, azért az ottani
kormány törvényjavaslatot dolgozott ki
arról, hogy akinek nincsen pénze, an-
nak munkaszolgáltatással is lehessen
adóit törleszteni. Mégpedig úgy, hogy
a gazda igazságszót adhat, vagy
akinek fogata nincs, az kétkéznapszám-
mal törleszti az adót. Ezeket a munka-
szolgáltatmányokat a kormány főleg
utépítésekre, továbbá csatornák, víz-
szabályozások s hasonló anyagot nem
igénylő közmunkák elvégzésére fogja
fordítani. — Mindenesetre érdekes gon-
dolat!

Rekord repülőgépek, üveg-acél utak, csepp- folyós gyümölcs és gyűrhetetlen selymek a májusi Budapesti Vásár szenzációi

Április 23-tól érvényes a vásár utazási kedvezménye

Budapesten ez évben 30 éves jubi-
leumára készül a Nemzetközi Vásár.
Ipar, kereskedelem egyaránt ünnepé-
nek tekinteli ezt az eseményt. Egy or-
szág erőfeszítéséről van szó, mely a
május 5—13. között megtartandó vá-
sár keretében beakarja bizonyítani
nemcsak, hogy életképes, hanem, hogy
állja a versenyt és nagyot fejlődött,
különösen az utolsó 10 év alatt. Azt
lehetne mondani

a budapesti vásár ezuttal
a szenzációk gyűjteménye

Csak néhányat ragadunk ki, ujjal, eddig
ismeretlen látványosságokat. Magyaror-
szág alapvető iparágai, a vasipar, a
textilipar, az építőipar, a vegyipar, a
butoripar és az élelmiszeripar bemu-
tatója mellett, külön kiállítást rendez-
nek a légi közlekedés népszerűsítésére.

A repülőgép-kiállítás
kizárólag olyan gépeket
mutatnak be, amelyek vil-
lágrekordokat értek el.

Magyarország legnagyobb iparága az
élelmiszeripar. Az ipari termelés fele
ezekre az üzemekre esik. De a vásá-
ron ez az iparág sem elégszik meg
közismert világmárkáinak bemutatásá-
val. A különlegességekre helyezi a
főszűl.

A vásár közönségének
májusban főtt kukoricát,
friss mustot és mint leg-
újabb szenzációt a csepp-
folyós gyümölcsöt kínálnak.

A magyar kormány és városok nagy
utépítési beruházásokra készülnek. A
vásár ennek az ügynek külön csoport-
ot szentel. Itt is a különlegességek
dominálnak, az üvegből, acélból, gum-
miból készített utestek. A textilipar
ma az ország egyik leghatalmasabb,
legnagyobb munkást foglalkoztató iparága.

A magyar ipar, a textil-
gyárak a legújabb szen-
zációját a gyűrhetetlen mű-
selyem anyagokat a vásá-
ron mutatja be először a
hölgyközönség és a női
szabók előtt.

Emellett a vásár még számtalan
egyéb külön akciót is rendez, látvá-
nyosságokat, amelyeknek megtekintése
napokat vesz igénybe.

Utazási kedvezmények a Bu-
dapesti Nemzetközi Vásár lát-
ogatóinak.

A vásári igazolványok tulajdonosai a
Csehszlovák állam összes vasutvona-
lainál úgy az oda, mint a vissza uta-
zásnál 33% kedvezményben részesül-

Apró hirdetések

Minden szó 40 fillér, a leg-
kisebbs hirdetés ára 4 Ké.

Kiadó lakásokat és butorított szobákat lapunk előfizetői ré-
szére ingyen közlünk. — Azok, akik nem előfizetői a Lévai Ujság-
nak, a hirdetés egyszeri közléséért 2 — Kélt fizetnek. A nehéz gazda-
sági viszonyok között lapunk ezzel kíván olvasóinak segítségére lenni.

Keresek 2—3 szobás
családi házat a Malom u. környékén

Házat kínálok megvételre
modern la-
kással belváros területén.

Radio 3 lámpás Philips
jutányosan eladó

Címek a kiadóban, Stur utca 3. szám.

**Sezlón alig használt
olcsón eladó.**

3 szobás udvari lakás május hó
1-re kiadó belvárosban

Kocsz kályha alig használt
olcsón eladó

nek. A magyar vasutakon április 27-től
május 13-ig Budapestre és május hó
3—19-ig, Budapestre vissza 50% ke-
vezményt kapnak. Külföldi látogatók
Budapestre az utazást a kedvezmé-
nyek igénybe vételével, bármely irány-
ban folytathatják. Részletes felvilágo-
sítás és vásári igazolványok a Duna-
bank lévai fiókjánál kaphatók.

**HUSVÉTI
SONKÁK**

s mindenemű fűszerárak
legolcsóbb beszerzési
forrása

KRÁL, LEVICE

SPORT

SK Bratislava tartalék — LTE 2:0 (0:0)

Az LTE Kovács, Ocsiák és Németh helyén tartalékokkal szerepelt

Az első félidőben, az első percek
mezőnyjátéka után a pozsonyi csapat
döntő fölénybe kerül. A játék állandóan
az LTE térfelén folyik és a Lé-
vaiak három háttérrel védekeznek.
A pozsonyiak a játék ezen szakában
iskolajátékok mutatnak. A labda 6—7
ember lábán vándorol a lévai kapu
felé és a lévai játékosok képtelenek
a beavatkozásra. Azonban a pozsonyiak
támadása csak a 16. tájáig terjed,
ott tologatnak, passzolgatnak úgy hogy
a gyöngye lévai védelem minden eset-
ben közbeléphet. A lévaiak védeke-
zésre rendezkednek be és így aka-
dályozzák Bratislavát a góllövésben.
Csatársoruk még az idén ilyen gyöngye
játékot nem mutatott, úgy hogy az első
félidőben a pozsonyi kapus mindössze
két lövést fogott. A játék a nagy po-
zsonyi fölény miatt egyhangú és iz-
galmatok csupán Dubec hajmeresztő
produktói okoznak. Ez a fitu teljesen
formán kívül van. A legkönnyebb lö-
véseket nem fogja, a bőr a hasa alatt
vászorog a gólvonal felé és csak az
utolsó pillanatban szerzi meg a lab-
dát. Ezt a produktót megismélti több-
ször, ezzel izgatja a gyöngyebb ideg-
zetű nézőket.

A második félidőben Dubecot Zanko
váltja fel, aki azonban ott folytatja,
ahol Dubec elhagyta, azzal a külömb-
séggel, hogy Dubecnek szerencséje
volt, neki még az sincs.

De Bratislavára sem lehet rá is-
merni, úgy látszik az első félidő so-
kat kivett belőlük. Az LTE feljön, a
játék most hullámszik, de a lévai csa-
lárok rontanak minden helyzetet. A
játék erős, faulok esnek és Bratislava
végre két gólt ér el centerre révén.
Védelmi hibák. Az LTE támad, a csa-
lárok lelátogatnak a pozsonyi kapuig,
de Tóth és társai nem rontják el a
lévai vendégszeretet jó hírét és azért
sem rugnak gólt. Egyedül Krammer
az, aki dicséretre méltó dolgokat is
mivel ebben a sorban, neki azonban
nincs fizikumja. A játék ezután ella-
posodik és erőillen, pozsonyi támadás
közepette hangzik el a meccs végét
jelentő sípszó.

A mérkőzés a lévai csapat gyenge
játéka folytán nem volt élvezetes. Leg-
jobb emberük Vizi, Horváth, Krammer
és Martinovics voltak. A többiek, ezen
játékuk után ítélve, másodosztályú csa-
patba valók. Bíró Boros, határozatlan.

Ezen mérkőzéshez azon megjegy-
zésünk van, hogy nem liszta dolog
egy komplett SK Bratislavát beharan-
gozni a közönségnek, plakátokon és
ujszágban hirdetni, mikor minden sport-
ember tudja, hogy az első csapat di-
vizíós mérkőzést játszik.

**Jól sikerült a helybeli Sokol
tornászakadémiája**

Szombaton este a Stránsky-szálló
nagytermében szépszámu közönség
nézte végig a Sokol tornászegylet jól
megrendezett akadémiáját. Az est leg-
értékesebb része a férfi gárda bámu-
latos nyújtó mutatványa, míg a leg-
kedvesebb műsor szám a kis 4 éves
leánykák csoporttánc és éneke volt.
Az akadémia többi számát is csak
dicsérni lehet, a nőket és az ifjúsági
csoportokat.

Csupán a kisfiúk katonásdija esett
ki a hangulatos sport keretből. Hiába
váltak az érdekes mutatványok, a kö-
zönség a vége felé már a sok ülés-
től fáradtan nem a szereplőket, hanem
az óráját nézte.

KÖZGAZDASÁG

**Hivatalos gabona árak: A Mono-
pólium Társaság apr. hóra lévai pa-
ritásban a következő árakat állapította
meg: buza 160/90, rozs 119/50, közép
sörárpa 123,—, takarmány árpa 112—
zab 124/60, kukorica 120—, kukorica
(fehér) 114, kukorica cinquant. 134— Ké**

Egyéb magvak piaci ára apr. 13-án

Bab (fehér)	— — —	90—	100—
Mák	— — —	300—	350—
Vörös here	— — —	800—	900—
Lucerna	— — —	600—	620—
Burgonya (rózsa)	— — —	75—	80—
Burgonya (gyári)	— — —	30—	40—

Valuták:

német márka	— — —	898—
magyar pengő	— — —	451/50
svajci frank	— — —	772/50
angol font	— — —	115/75
olasz lira	— — —	203/40
amerikai dollár	— — —	137/80
francia frank	— — —	157/80
osztrák schilling	— — —	456/50

LÉVAI UJSÁG gazdasági, kulturális és kritikai
hétlappal megjelenik minden szerdán. — Főszer-
kesztő: Dr. STRASSER ELEMÉR. — Felelős szer-
kesztő és kiadó: AKÜCS ERNŐ dipl. agr. — Szer-
kesztőség és kiadóhivatal: Léva, Stur u. 3. Telefon
19. — Nyomja: FODOR utóda Lánca Jenő nyomdája
Léva, Szepel u. 28. — Előfizetési díj: egészéve
40,— féléve 20,— negyedéve 10,— Ké, egyes szám
ára 80 fill. — Három példány megártása egyéves
előfizetésnek számít. — Hirdetések tarifa szerint
Fodor papírkereskedésben adhatók át. Telefon 70.
— Gyakori hirdetések árcédulája. — Készítők a
szerkesztőséghez küldendő. Készítőknek nem
öröszünk meg és nem adunk vissza. — A postabélyeg
használatát a brattlaval postai-és táviratigazgató-
ság lévai feladókahely 109.976. V-1934 szám alatt
engedélyezte.